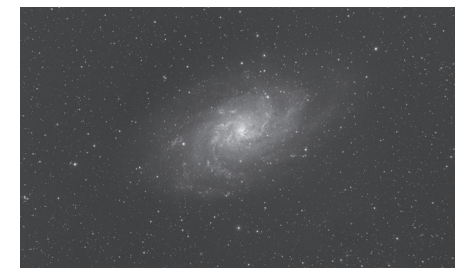

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – ÚNOR 2011

Na noční obloze můžeme pozorovat i bez drahého vybavení mnoho zajímavých objektů. První podmínkou je ale kvalitní tmavá obloha bez světelného znečištění, která se dnes bohužel vyskytuje již velmi vzácně. Na městské obloze spatříme pouze nejjasnější hvězdy a hodnotně pozorovat můžeme jenom Měsíc a planety. Pokud chceme nahlédnout do vzdálenějších končin naší galaxie či za její hranice, musíme se vydat daleko za město, do míst bez veřejného osvětlení a jiných rušivých zdrojů světla. Na opravdu tmavé obloze spatříme bez dalekohledu stovky hvězd, stříbřitý pás Mléčné dráhy a mnoho objektů vzáleného vesmíru. Skvělým pomocníkem pro první toulky po hvězdách nám může být triedr (ideálně 10×50) – binokulární dalekohled s relativně malým zvětšením a velkým zorným polem, který nám odhalí desítky zajímavých objektů. V zimě při vyjasnění klesají teploty hluboko pod bod mrazu, tudíž nezapomínejte na dobré oblečení.

Vhodné objekty pro pozorování triedrem či malým dalekohledem:

- M39 otevřená hvězdokupa v Labuti, v triedru má tvar rovnostranného trojúhelníku ve kterém lze napočítat asi 25 hvězd, vzdálenost 900 l.y. (údajně ji pozoroval již Aristoteles kolem roku 350 př. n. l.)
- M31 Galaxie v Andromedě, nejvzdálenější objekt viditelný na tmavé obloze pouhým okem (asi 2,9 mil. l.y.), v triedru lze spatřit i její průvodce M32 a M110, větším dalekohledem spirální strukturu.
- M33 spirální galaxie v Trojúhelníku, na velmi tmavé obloze viditelná pouhým okem, v triedru velký mlhavý obláček, větší dalekohled (>15 cm) ukáže náznaky spirálních ramen.
- χ , h Per dvojitá otevřená hvězdokupa v Perseovi, nádherný objekt pro triedr, který ukáže v zorném poli stovky hvězd, vzdálenost 7 300 l.y.
- M1 Krabí mlhovina, zbytek po výbuchu supernovy v roce 1054, v triedru malá mlhavá skvrnka, strukturu ukáže až velký dalekohled na kvalitní obloze (>30 cm)
- M45 Plejády, asi nejznámější otevřená hvězdokupa, pouhým okem lze napočítat obvykle 7–9 hvězd (první zmínka o Plejádách byla nalezena v již Homérově knize Odysea z roku 750 př. n. l.), vzdálenost 380 l.y.
- M42 emisní mlhovina v Orionově meči, viditelná i pouhým okem, již triedr ukáže struktury a okolní mlhoviny, ale čím větší dalekohled, tím úžasnější pohled... (v temném zálivu leží vícenásobná hvězda Trapez)
- M78 reflexní mlhovina, v triedru vypadá jako malá skvrna nad Orionovým pásem, vzdálenost asi 1 600 l.y.
- M79 jediná kulová hvězdokupa na zimní obloze, u nás vystupuje nevysoko nad obzor v souhv. Zajíce
- M35 jasná a bohatá otevřená hvězdokupa v Blížencích, obsahuje menší a kompaktnější kupu NGC 2158
- M36, 37, 38 pěkné, jasné a na hvězdy bohaté otevřené hvězdokupy ve Vozkovi, vhodné pro triedr i větší dalekohled
- M41, 46, 47 jasné a na hvězdy bohaté otevřené hvězdokupy ve Velkém psu, M46 obsahuje planetární mlhovinu
- M48 nevýrazná a řídká otevřená hvězdokupa
- M44 Jesličky, jasná otevřená hvězdokupa v Rakovi, pouhým okem se jeví jako mlhavý obláček, vzdálenost 580 l.y.
- M67 bohatá (>500 hvězd) a velmi stará otevřená hvězdokupa (3–4 mld. roků) v souhvězdí Raka
- M81, M82 dvojice jasných glaxií ve Velké Medvědici, při větším zvětšení v M81 zajímavé struktury
- M97 Soví mlhovina, planetární mlhovina ve Velkém voze, ve větším dalekohledu (>20 cm) lze vidět temné "oči"

Spirální galaxie M33

Reflexní mlhovina M78

Otevřené hvězdokupy M38 a NGC 1907

Soví mlhovina M97